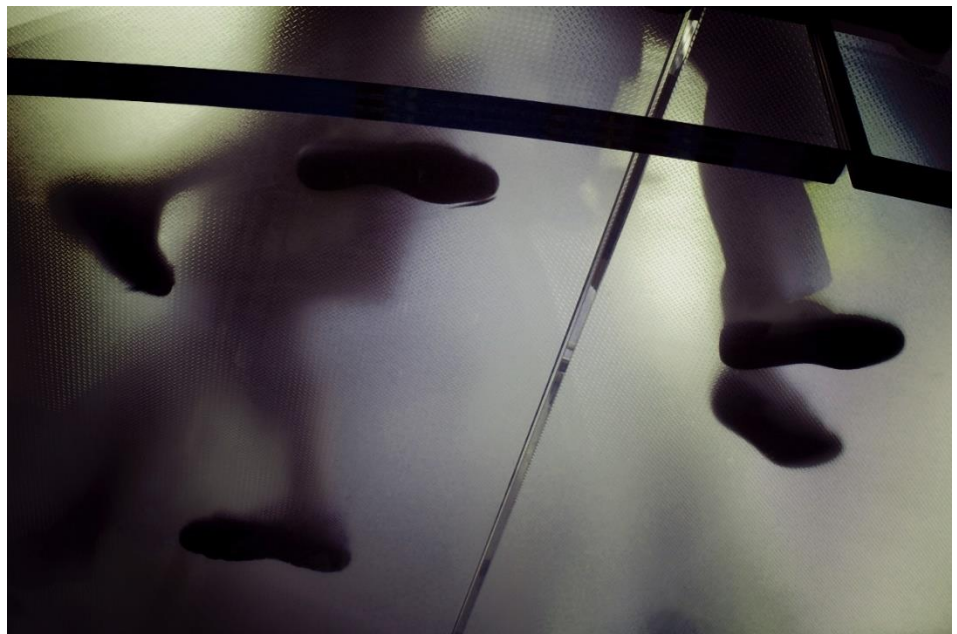

Pastoraal gesprek met ouders

9-6-20

In gesprek over geloofsverlating

thuis in kerk-zijn
Praktijkcentrum

Pastoraal gesprek met ouders

Wat is het belang van de geloofsopvoeding van kinderen? Hoe vertel je het verhaal van God? Over deze vragen kan worden gesproken met ouders die geloofsverlating meemaken of hebben meegemaakt bij hun kinderen.

In een pastoraal gesprek met ouders komt de opdracht van geloofsopvoeding op scherp te staan bij geloofsverlating van hun kinderen. Ouders hebben de opdracht om het verhaal van God door te vertellen en het is hun taak om een venster op God te zijn (Van der Kooi / Ter Horst, 2009, p.114). Een confronterende opdracht als je constateert dat dit rond geloofsverlating 'mislukt' lijkt. Gevoelens van schuld en gebrokenheid confronteren ouders met zichzelf, als kinderen andere geloofskeuzes maken. Daarom is het juist belangrijk dat de gemeente voor ouders een plek is om troost te ontvangen. Troost die ook voor de kring van grootouders, broers en zussen nodig kan zijn, want ook zij worden geconfronteerd met pijn en afstand als de geloofsweg binnen de familie niet (meer) gedeeld kan worden. Troost en zorg voor elkaar zijn niet vanzelfsprekend en het Praktijkcentrum wil met een korte handreiking ondersteuning bieden voor het pastorale gesprek met ouders.

Algemene handreiking

Het gesprek organiseren voor en met ouders rond geloofsverlating kan op verschillende manieren. Het heeft de voorkeur om dit gesprek te organiseren in kleine kring met direct betrokkenen. Dat om in het kader van veiligheid en geborgenheid te kunnen spreken over de pijn, teleurstelling en daarvoor erkenning te vinden. Hiervoor zijn er twee mogelijke initiatieven mogelijk. De kerkenraad of een werkgroep initieert dit vanuit een pastorale visie als helper en metgezel. Of een groep ouders initieert dit in de eigen (kerkelijke)omgeving vanuit lotsverbondenheid. Beiden routes zijn waardevol voor de erkenning van de worsteling die geloofsverlating met zich meebrengt. Daarin komen ook keuzes voor andere kerkgenootschappen in mee. Maar dit is meer van een andere aard dan geloofsverlating.

Het zelf organiserend vermogen van de betreffende groep ouders is belangrijk naast een duidelijk en gezamenlijke doel. Bijv. 'delen van ervaringen en verhalen rond geloofsverlating of troost vinden in het samen worstelen rond geloof en ongelooft'. Zorg als groep in de gemeente voor een helder kader en communiceer hier bij voorkeur open over in de (kerkelijke) omgeving.

Praktijkcentrum faciliteert gesprek

Bij de initiëring in samenwerking met een kerkenraad of werkgroep kan het Praktijkcentrum als externe gespreksleider het gesprek in de gemeente faciliteren. Dit kan bijvoorbeeld starten met een gemeenteavond, of met een bredere aanpak van het thema geloofsverlating in de gemeente. Materiaal vanuit het Praktijkcentrum (m.n. ons artikel over Bijbelse lijnen bij geloofsverlating, te downloaden op onze website) kan ondersteunend zijn voor ouders.

Pastoraal gesprek

Geloofsverlating vraagt om pastorale ondersteuning in de gemeente. De pastorale visie als helper brengt je als pastor bij ouders op kruispunten van pijn en verdriet in hun levensverhaal. Je mag meelopen als metgezel en bondgenoot en ze als herder opzoeken vanuit de navolging van Jezus. En

waar het nodig is zoek je samen een koers om verder te gaan met het geloof van ouders. Hierbij zie je zogenaamde *'coping strategieën'*, psychologische processen om de situatie van geloofsverlating te kunnen hanteren. De goede en meest draagbare manier is steun en troost zoeken en de situatie analyseren en actief bespreken. Daarnaast zie je als pastor dat geloofsverlating als probleem wordt vermeden of dat de expressie zich toont in spanning, frustratie of zelfs boosheid. Kortom het is belangrijk om ook deze psychologische processen van ouders te leren kennen, waarbij ook samen gezocht kan worden naar de betekenis en ondersteuning die het geloof in God aan ouders zelf biedt.

Zorg dat je ouders ziet in hun verdriet en pijn, dat je ze erkent in hun vragen en dat je aanwezig bent als het moeilijk is. Rond geloofsverlating kunnen ouders met eigen levensvragen komen. Dan kun je denken aan 'waar is God in dit proces?', 'wat moet ik eigenlijk geloven (rond uitverkiezing)? of 'deed ik het wel goed genoeg?. Deze reële vragen kunnen een plek hebben in een veilige groep en in de gemeente. Voor de pastorale praktijk betekent dit concreet:

- Oog hebben voor het levensverhaal en de weg die God met mensen ging en gaat.
- Schuld en schuldgevoelens zijn een reël gegeven rond geloofsverlating. Die ervaring mag er zijn, maar het erover blijven spreken is onvruchtbaar. Schuld moet worden erkend en vergeven en schuldgevoel moet worden behandeld. Als dit uitgesproken is houdt dit de relatie open (juist met je geliefden).
- Het tweede gebod noemt dat God de zonden bezoekt 'tot in het derde en vierde geslacht van hen die Mij haten' is pijnlijk in de context van geloofsverlating. Je kunt deze regel lezen als een soort straf, maar het is juist een psychologische wet: als ouders fouten maken, betekent dit iets voor hun kinderen. De vraag van 'wat heb ik fout gedaan' moet je niet negeren of wegtroosten (Van der Kooi / Ter Horst), zeker daar waar dit door generaties heen te herleiden is. Maar steeds daarover blijven praten is onvruchtbaar, want dit leidt af van God. Het is meer een oefening in nederigheid. De regel in het vierde gebod loopt uit op 'maar als ze mij liefhebben en doen wat ik gebied, dan bewijs ik hun mijn liefde tot in het duizendste geslacht'. Je blijft als ouders loyaal ten opzicht van je kind. Besef dat je altijd vanuit de liefde je kind blijft zien als je geliefde kind en bovenal als Gods geliefde kind. In het pastoraat betekent dat bijstaan in deze worsteling rond het tweede gebod. Zie hierover ook de Bijbelse lijnen met een andere mogelijkheid om het tweede gebod uit te leggen.
- Verantwoordelijkheid van ouders en de zelfverantwoordelijkheid van kinderen zijn twee verschillende dynamieken die onderscheiden dienen te worden. Dit vraagt van ouders om los te laten zoals Henri Nouwen in Eindelijk Thuis prachtig omschrijft naar aanleiding van de gelijkenis van de 'verloren zoon' in Lucas 15. Dat betekent dat je als ouders je geloof in God blijft uitstralen en daarmee Gods liefde blijft tonen, maar gelijk weet dat sturen naar jouw eigen geloof nutteloos is.

In het pastoraat zal vooral het wonder van geloven een plek mogen krijgen. Omdat God een God van liefde is mogen ouders blijven bidden en letten op Jezus. De hand van God blijft uitgestoken, want God trekt Zijn belofte niet in. Het werk van God gaat door en is geen mensenwerk. In het pastoraat en in de onderlinge ontmoetingen mogen we wel werken aan de erkenning van het verdriet erover en blijvend het gebed voor hen uitspreken. Daarmee hopen en verlangen dat God 'niet laat varen het

werk van Zijn handen'. God laat niet los!

Praktijk

Vragen

In de praktijk zijn twee vragen waardevol om te onderzoeken vanuit de gemeente. Ouders zoeken een weg in hun omgang en relatie met kinderen die weggelopen zijn bij de kerk en/of het geloof. Hoe ga je daar als ouders en gezin mee om? Werk aan het openbreken van de vragen, zonder daar direct pasklare antwoorden op te hebben. Ten tweede kunnen jonge ouders op het punt van geloofsopvoeding leren van ouders met kinderen die het geloof hebben verlaten en daarbij hun eigen twijfels tegenkomen. Wat zou die laatste groep willen doorgeven aan de eerste van hun ervaringen?

Video uit de praktijk

In de gemeente kunnen daarvoor initiatieven genomen worden. Een voorbeeld uit de praktijk van een gemeente laat zien hoe ze daar het gesprek rond geloofsverlating hebben opgepakt.

